خبر

بررسی فقهی و حقوقی پیوند عضو در رادیو معارف

پیوند اعضا یکی از موضوعاتی است که بارها مورد بحث قرار گرفته و در رسانه‌های صوتی، تصویری، مکتوب و... به این مبحث پرداخت شده تا از این طریق فرهنگ بخشش و اهدای عضو در جامعه ترویج پیدا کند. با توجه به این‌که این موضوع جای کار دارد، به همین دلیل همچنان رسانه ملی در قالب برنامه‌های متفاوت به این موضوع می‌پردازد. قرار است برنامه فقه پویا در رادیو معارف احکام فقهی و حقوقی اهدای عضو را بازگو می‌کند. همزمان با روز اهدای عضو و نامگذاری آن به اهدای زندگی، برنامه فقه پویا به بررسی فقهی و حقوقی این موضوع می‌پردازد.

این برنامه از سوم خرداد به مدت سه روز با محوریت موضوع پیوند اعضا و اهمیت آن در جامعه خواهد پرداخت. تعریف پیوند عضو و اقسام آن، احکام اقسام پیوند، رضایت اهداکننده در پیوند اعضاء، بررسی فقهی اهدای عضو و... از جمله موضوعاتی است که در این برنامه به آن پرداخته می‌شود.

برنامه فقه پویا به تهیه‌کنندگی محمدجواد طوسی، و مجری ـ کارشناسی سیدمرتضی موسوی‌نژاد، کارشناسی دکتر اسماعیل آقابابایی، و ستوده خراسانی از امروز تا سه‌شنبه ساعت ۱۴و۵۰ دقیقه از رادیو معارف روی آنتن می‌رود.

گزارش روز

جایگاه سریال‌های تلویزیونی در نگاه مخاطب ایرانی

رسانه ملی در سکوی نخست سریال‌های محبوب

رضا حسینی
نویسنده و منتقد

تا همین دو دهه قبل منبع اصلی بسیاری از ایرانیان برای تماشای سریال فقط تلویزیون بود و برای انجام این کار گزینه دیگری پیش روی مردم قرار نداشت. به‌تدریج ابزارهای دیگری مانند ماهواره و اینترنت نیز به جمع گزینه‌های در دسترس اضافه شد تا روش‌های موجود برای تماشای سریال‌های تلویزیونی توسعه یابد. از آن زمان تا امروز همواره این پرسش مطرح است که آیا تلویزیون در این رقابت تنگاتنگ قافیه را به رقیبان تازه‌نفس خود باخته است یا هنوز هم به‌عنوان یکی از گزینه‌های اصلی ایرانیان برای تماشای سریال شناخته می‌شود؟

باقی ماندن تلویزیون در میدان رقابت

به منظور یافتن پاسخی برای این پرسش می‌توان سراغ پیمایش ذائقه سینمایی ایرانیان رفت و نگاهی به نتایج، آمار و ارقام آن انداخت. این پیمایش یک نظرسنجی تلفنی است که در تابستان ۱۴۰۰ توسط پژوهشکده فرهنگ، هنر و ارتباطات به سفارش سازمان امور سینمایی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در سطح ملی انجام شد. نتایج این پیمایش نشان از آن دارد که تلویزیون ایران نه‌تنها توسط رقبای سرسخت و تازه‌نفس خود از میدان خارج نشده است، بلکه همچنان به منبعی مهم مورد استفاده مردم برای تماشای سریال شناخته می‌شود.

تماشای سریال سرگرمی مورد علاقه ایرانیان

در پیمایش ذائقه سینمایی ایرانیان ۵۳۳۹ نفر شرکت داشتند و به پرسش‌های مختلفی در مورد فیلم‌ها و سریال‌های مورد علاقه خود، روش‌های مشاهده این آثار و زمانی که صرف تماشای آثار تلویزیونی و سینمایی مد نظر خود می‌کنند، پاسخ دادند. در نهایت مشخص شد ۷/۸۱ درصد این افراد اهل تماشای فیلم و سریال هستند و در طول سال چند اثر سینمایی و تلویزیونی مختلف را در رسانه ملی به نظاره می‌نشینند.

با توجه به نتایج این نظرسنجی میزان اقبال عمومی به سریال‌های تلویزیونی در ایران بیشتر از فیلم‌های سینمایی بوده است، امری که تقریبا در تمام استان‌های کشور به شکل مشابهی دیده می‌شود. به گونه‌ای که ۵/۴۷ درصد افراد فیلم بین شرکت‌کننده در این پیمایش یعنی تقریبا نیمی از آنها اعتراف کردند تماشای سریال‌های تلویزیونی را به فیلم‌های سینمایی ترجیح می‌دهند.

این در حالی است که ۱/۲۸ درصد شرکت‌کنندگان به این نکته اشاره کردند که بین فیلم و سریال، ترجیحی قائل نیستند و هر دو را به یک اندازه تماشا می‌کنند. در واقع ۶/۷۵ درصد کسانی که در این پیمایش لقب فیلم‌بین را دریافت کرده‌اند، علاقه‌مندان سریال‌های تلویزیونی به شمار می‌روند. حال باید دید این افراد چه منبعی را برای تماشای سریال ترجیح می‌دهند و به طور معمول از چه روشی برای انجام این کار استفاده می‌کنند.

تلویزیون ایران گزینه اصلی تماشای سریال

نتایج پیمایش ذائقه سینمایی ایرانیان به این نکته اشاره دارد که ۴/۸۶ درصد شرکت‌کنندگان این نظرسنجی تلویزیون ایران را برای تماشای فیلم‌ها و سریال‌های مورد علاقه خود انتخاب کرده‌اند. پس از این روش دانلود فیلم و سریال از اینترنت به‌عنوان دومین روش پرکاربرد تماشای محصولات سرگرمی در بین ایرانیان به شمار می‌رود. به‌گونه‌ای که ۵/۳۴ درصد شرکت‌کنندگان پیمایش مذکور این روش را برای تماشای آثار تلویزیونی و سینمایی مورد علاقه خود برگزیده‌اند. تماشای فیلم و سریال از طریق ماهواره و استفاده از پلتفرم‌های مجازی آنلاین برای انجام این کار نیز به ترتیب با ۶/۳۲ درصد و ۷/۲۵ درصد در رتبه‌های بعدی قرار دارند و روش‌های رایج دیگری در این زمینه به شمار می‌روند. بر اساس این نظرسنجی، ساکنان مناطق مرزی ایران بیش از میانگین کشور برای تماشای فیلم و سریال از ماهواره استفاده می‌کنند. این امر شاید به آن دلیل باشد که مرزنشینان ایران معمولا با مردم آن سوی مرز همزبان هستند و اشتراکات فرهنگی فراوانی دارند. از همین رو احتمالا سرگرمی‌های تصویری تولید شده توسط کشورهای همسایه برای آنها دارای کشش و جذابیت است. از سوی دیگر در نقاط مرزی دسترسی بیشتری به تجهیزات ماهواره‌ای وجود دارد و به دلیل نبود واسطه این تجهیزات از قیمت پایین‌تری نسبت به سایر نقاط ایران برخوردارند. در مجموع این آمار و ارقام حکایت از آن دارد که تلویزیون ایران با وجود زورآزمایی با رقبای جدید و نوظهور هنوز میدان رقابت را ترک نکرده و همچنان به‌عنوان جدی‌ترین گزینه تماشای فیلم و سریال در بین مردم شناخته می‌شود.

ترجیح سریال‌های ایرانی به نمونه‌های خارجی

به همان نسبت که شرکت‌کنندگان این پیمایش تماشای سریال را به فیلم ترجیح می‌دهند، سریال‌های ایرانی را نیز مقدم بر نمونه‌های خارجی می‌دانند. در مجموع ۹/۷۳ درصد افراد شرکت‌کننده در این نظرسنجی اعلام کردند سریال‌های ایرانی را بیش از مجموعه‌های تلویزیونی خارجی تماشا می‌کنند. حدود ۷/۱ درصد نیز تفاوتی میان سریال‌های ایرانی و خارجی قائل نبودند. باقی آمار به کسانی اختصاص دارد که سریال‌های خارجی را بیش از همتایان ایرانی می‌پسندند. با این حساب بیشتر افرادی که در این پیمایش شرکت کرده بودند، تماشای سریال‌های ایرانی را به نمونه‌های خارجی ترجیح می‌دادند. شاید با بالا رفتن کیفیت محصولات داخلی بتوان این آمار را دستخوش تغییر کرد.

غلبه موضوعات جدی در سلیقه متنوع ایرانیان

تاکنون بارها از سوی افراد مختلف این موضوع مطرح شده که مردم ایران بیشتر به فیلم‌ها و سریال‌های کمدی گرایش دارند و جذب آثار سینمایی و تلویزیونی طنز می‌شوند. در حالی که اگر به ۱۰ سریال یاد شده دقت کنیم فقط سه مورد با چنین مضمون و محتوایی در میان آنها قابل یافتن است (پایتخت، دودکش و نون خ). در میان این آثار دو سریال تاریخی (یوسف پیامبر و مختارنامه)، دو سریال درام خانوادگی و اجتماعی (پدرسالار و ستایش)، دو سریال با مضمون سیاسی و جنایی (گاندو و خانه امن) و یک سریال با محتوای اجتماعی و جنایی (زخم کاری) مشاهده می‌شود. این امر فرضیه بالا را باطل می‌کند و بر تنوع سلیقه ایرانیان در دیدن سریال‌های تلویزیونی دلالت دارد. در واقع به نظر نمی‌رسد سریال‌های ایرانی باید لزوما طنز باشند تا توجه مردم را به سوی خود جلب کنند. البته کشش یک سریال تلویزیونی برای مخاطب و قدرت و

انسجام داستانی آن، نقش تعیین کننده‌تری در میزان اقبال عمومی به آن دارد. به عنوان مثال، سریال زخم کاری نه تنها از مضمون طنز برخوردار نیست و یک مجموعه تلویزیونی کاملا جدی به شمار می‌رود که حتی تاکنون از تلویزیون ایران نیز پخش نشده است. با این حال سریال مذکور اکنون به‌عنوان یکی از پربیننده‌ترین آثار شبکه نمایش خانگی شناخته می‌شود و نام آن در فهرست ۱۰ سریال مورد پسند مردم نیز به چشم می‌خورد.

بلند شدن دود از کنده

نگاهی به ۱۰ سریال مورد علاقه مردم در پیمایش ذائقه سینمایی ایرانیان بار دیگر بر خارج نشدن تلویزیون از دور رقابت با سایر رسانه‌های مبتنی بر سرگرمی، به ویژه رسانه‌های نوظهوری مانند ماهواره و اینترنت تاکید می‌کند. از میان این ۱۰ سریال تفقط مجموعه زخم کاری متعلق به شبکه نمایش خانگی است و بقیه آثار حاضر در فهرست محصول تلویزیون هستند و از طریق این رسانه با مخاطبان خود ارتباط برقرار کرده‌اند. در واقع این‌گونه به نظر می‌رسد که هنوز زمان بازنشستگی تلویزیون ایران فرا نرسیده و این رسانه همچنان می‌تواند با رقبای سرسخت و تازه‌نفس حاضر در میدان دست‌وپنجه نرم کند.

داده نما

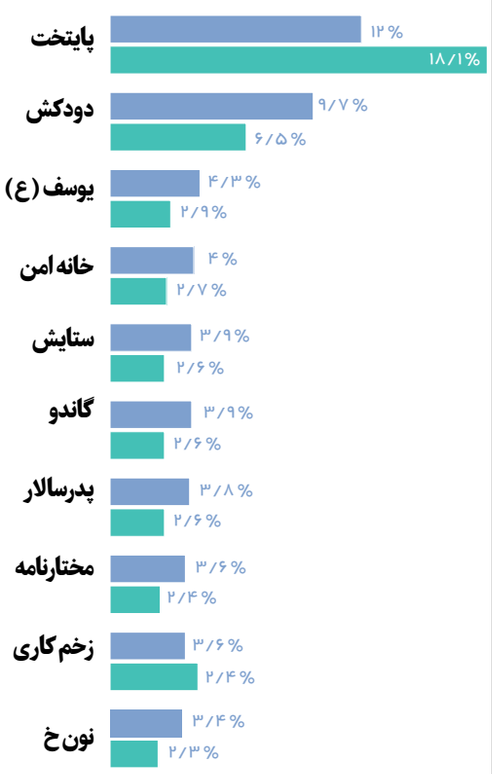

برای مرور بخشی از صحنه‌های سریال پایتخت کیوآرکد را اسکن کنید

یادداشت شفاهی

چرا نقش‌های جذاب برای بازیگران پا به‌سن گذاشته کمتر نوشته می‌شود؟

وقتی جاذبه‌های جوانی رنگ می‌بازد

بهزاد عشقی، متولد ۱۳۳۱ در رشت است. از سال ۵۰ به صورت مداوم با مطبوعات فرهنگی ایران همکاری می‌کند و تلاش داشته است با وقایع‌نگاری رخدادهای مهم این حوزه و نگاه نقادانه به آن به پرورش فرهنگ و رسانه کشور کمک کند. عشقی، اهل مطالعه و در نوشتار و گفتار تواناست و عمری با دغدغه هنر و بهبود آثار نمایشی نفس کشیده است. به همین علت سعی کرده نگاهش را با مطالعه در حوزه فلسفه، ادبیات و تئاتر به‌روز نگه دارد. این گیله‌مرد، علاوه بر تدریس و نوشتن تاکنون چند جلد کتاب نیز درباره سینما منتشر کرده است. او در سال‌های اخیر با مجله فیلم که حالا با نام فیلم امروز منتشر می‌شود، همکاری دارد اما همچنان در دیار خود مانده تا جوانان مستعد و علاقه‌مند به این عرصه در گیلان را آموزش دهد. او در این نوشتار درباره دلایل کمتر نوشته شدن نقش‌های پرمایه و جاندار برای بازیگران مسن در قصه‌های تلویزیونی می‌گوید.

به طور کلی در سینمای جهان هم حتی برای بیشتر ستاره‌های بزرگ سینما در ایام پیری نقش‌های دندانگیر نوشته نمی‌شود. برای مثال تا مدت‌ها به مارلون براندو نقش اول نمی‌دادند و او داشت تبدیل به بازیگری از رده خارج می‌شد تا این‌که با ایفای نقش پدرخوانده اوضاع کمی تغییر کرد. آنتونی کویین در کتاب خود با نام تانگوی تک نفره هم می‌گوید سنم که بالا رفته بود داشتم به یک ستاره از یاد رفته تبدیل می‌شدم. اعتماد به نفسم را از دست داده بودم که آیا با این وضعیت می‌توانم نقشی را به دست بیاورم که دوباره به روزهای اوج بازگردم یا خیر. تا این‌که نقش‌آفرینی در فیلم‌های عمرمختار و محمدرسول‌ا... دوباره من را احیا کرد. بازیگرانی که بیشتر به خاطر جاذبه‌های جسمی خود مشهور شدند، وقتی سن‌شان بالا می‌رود جاذبه‌شان را از دست می‌دهد. بازیگرانی که از خلاقیت برخوردارند مثل مریل استریپ، آنتونی کویین، اینگرید برگمن و... در سنین بالا هم امکان بازی در نقش‌های خوب را داشتند. پس این موضوع، هم به توانایی بازیگر برمی‌گردد و هم به آداب سینما و تلویزیون که بیشتر سعی می‌کنند از بازیگرانی استفاده کنند که به خاطر جاذبه‌های جوانی برای مخاطب جذاب باشند. از طرف دیگر به صورت تحمیلی و در زندگی واقعی هم داستان‌ها را بیشتر جوان‌ها می‌سازند. این تراژدی بشری است. آدم‌های پیر در حاشیه قرار می‌گیرند و نقش‌های اجتماعی آنان کمتر می‌شود. با این همه، باز جزو جامعه هستند و نقش دارند. به همین علت، در سینما و تلویزیون آن طرف آب‌ها می‌بینیم که در این سن هم نقش می‌گیرند؛ مثل فیلم پدر با بازی آنتونی هاپکینز که نقش‌آفرینی درخشانی هم در آن داشت و به خاطرش اسکار گرفت.

می‌شود گفت این آسیب همه جا هست، ولی در ایران به خاطر نگاه محدود و گاه کلیشه‌پردازی برخی فیلمنامه‌نویسان و همچنین عدم‌ریسک‌پذیری بیشتر است. البته این کلیشه‌ها در سینمای پس از انقلاب بهتر و کمتر شد. پیش از آن، پدرها و مادرها بیشتر نقش حاشیه‌ای داشتند. برای مثال، بازیگرانی مثل علی نصیریان در سن بالا هم نقش‌های درخشان دارند. زنده‌یاد انتظامی هم به خاطر خلاقیت هنری‌اش تا روزی که توان داشت در نقش‌های خوب بازی کرد. همچنین فاطمه معتمدآریا در میانسالی هم هنوز اگر موقعیت خوبی نصیبش شود، می‌درخشد. دلیل دیگر این‌که چون زمان تصویربرداری طولانی دارند، می‌ترسند از بازیگران مسن در نقش‌های اصلی استفاده کنند. عوامل نگران هستند در میانه کار اتفاقی برای این بازیگر پابه‌سن گذاشته بیفتد و کار گروه لنگ شود. خاطرم هست سال‌ها پیش یکی از بازیگران مسن که سابقه درخشانی در تئاتر داشت، مدام آزمایش‌های خود را سر صحنه می‌آورد، نشان می‌داد و می‌گفت نگاه کنید نه اوره دارم و نه چربی! این را می‌گفت تا ثابت کند سلامت است و نقش خوب بگیرد.

بیبنید و بشنوید

شبکه یک	
۱۳:۱۵	آفتاب شرقی
۱۸	امیدیه
۲۰:۳۰	رکورددداران
۲۲:۱۵	مجموعه «نون خ ۳»
شبکه دو	
۱۴:۴۵	تازه‌شو
۱۵:۳۰	ایران سلامت
۲۱	مسابقه دو در دو
۲۱:۳۰	سریال از سرنوشت ۴
شبکه چهار	
۱۲	مستند «فلسفه با طعم شکلات»
۱۶	ساعت سینما / فیلم خوب، بد، زشت
۱۸	سریال «ابلیس»
۱۹	هزاره شعر
۲۱	روایت سپید
۲۳	تمدن خفته / تدفین خمره‌ای
شبکه پنج	
۱۴:۰۵	پلنگ صورتی
۱۵:۳۵	معجزه امید / این مستند روایی به موضوع نقش شرکت‌های دانش‌بنیان در اقتصاد مقاومتی می‌پردازد و هر قسمت به سراغ یک محصول ایرانی در شرکت‌های دانش‌بنیان می‌رود. تاریخچه محصول و صنعت آن در جهان، معرفی شرکت دانش‌بنیان و روند تولید محصول در بازار داخلی کشور، بخش‌های مختلف برنامه را تشکیل می‌دهند.
۲۰:۰۵	تهران ۲۰
۲۱:۱۰	سرچشمه
۲۲:۲۰	پریزاد
۲۳	سریال «فرمانروای نقابدار»
شبکه پویا	
۹:۳۰	اتل‌متل یه جنگل
۱۰:۱۰	ماجراهای جنگل
۱۰:۲۵	با هم بازی
۱۱:۴۵	نقاش کوچولو
۱۲:۴۵	شن‌دونه‌ها
۱۳:۴۵	فینگیلیا
شبکه نهال	
۱۷:۳۰	ورزش و بچه‌ها
۱۸	کنام اژدها
۱۸:۲۰	نظر شما چیه؟
۲۱:۳۰	بینوایان
شبکه امید	
۱۳:۳۰	چای نت
۱۵:۳۰	خوشبرگ
۱۷:۱۵	ایستگاه زمان
۱۸:۳۰	مستند «قصه رسیدن»
۲۱	مجموعه «لئوناردو» / داستان درباره اتفاقاتی است که برای لئوناردو داوینچی و دوستانش اتفاق می‌افتد.
۲۳	کلنجار
شبکه آی‌فیلم	
۱۶	آژانس دوستی
۱۷	راه بی‌پایان
۱۸	خوش‌غیرت
۱۹	کامیون